

Похильченко І. М., ст. гр. ПТБ-16мд,

Капітаненко Н.П., доц., к.ю.н. – науковий керівник

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра МОУП

На сучасному етапі розвитку цивілізації інтернет-технології дозволяють швидко і легко копіювати, публікувати та поширювати будь-яку інформацію, що сприяє легкості донесення її до споживача, але така легкість може призвести до порушення авторських прав авторів творів. Питання захисту авторського права в мережі Інтернет гостро підіймається у більшості країн світу, на жаль, в Україні йому приділяється мало уваги, тому необхідно знайти оптимальні способи вирішення даної проблеми, спираючись на міжнародний досвід.

Законодавство України у сфері захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет зараз на етапі зародження. На сьогодні авторське право в країні регулюється Цивільним кодексом України (книга 4), Законом України «Про авторське право та суміжні права» від 23.12.1993 р. (далі - Закон) та ін. За останні роки були здійснені спроби щодо розроблення нормативної бази даного питання, однак питання захисту авторських прав в мережі Інтернет в Україні залишається не вирішеним [1]. Розміщення творів і об'єктів суміжних прав у мережі Інтернет відповідно до Закону має відповідати таким умовам: 1) доступність в будь-який час; 2) доступність з будь-якого місця. За нормами ЦК України такими умовами для творів є: доступ для невизначеного кола осіб та відображення у загальнодоступних електронних системах інформації; для об'єктів суміжних прав – умови, аналогічні викладеним у Законі [2]. Зафіксувавши порушення авторських прав, автор самостійно або через уповноважену особу завжди може звернутися до суду з метою захисту своїх прав та вимагати компенсації за те, що без його відома було використано об'єкт інтелектуальної власності, а також за те, що у зв'язку з цим автором була втрачена певна вигода матеріального характеру. Відповідачем у таких справах може виступати як власник домену, так і сам провайдер, який дозволив на своєму сервері розміщення домену, що став віртуальною територією порушення авторського права. Однак, це можливо лише у випадку наявності інформації про особу, яка є адміністратором серверу (домену). Як правило, зазначені дані є невідомими, що практично унеможливує подання позову до суду. Проблемним є питання місце розгляду спору в суді. Для вирішення питання варто звернутися до світового досвіду. Так, Франція, перша країна, яка оголосила боротьбу з піратством в мережі Інтернет, шляхом прийняття Закону «Про три кроки» (набув чинності 01.10.2010 р.), відповідно до якого влада отримала право на повне прослуховування трафіку, а також на сповіщення по електронній пошті тих, хто активно викачує з мережі піратські програми та мультимедійний контент у файлообмінних мережах. Закон передбачив, що «пірати», які ігнорують попередження електронною поштою, втрачають доступ до мережі терміном на рік, крім того в ряді випадків передбачений штраф до 300 тис євро або навіть ув'язнення. Також закон зобов'язав місцевих інтернет-провайдерів перехоплювати і передавати владі дані про людей, які займаються розповсюдженням піратських матеріалів з порушенням в подальшому кримінальних справ. Отже, розробка національної програми захисту авторських прав у мережі Інтернет має містити законодавчі інновації з врахуванням міжнародних методів боротьби з піратством, які ґрунтуються на збільшенні санкцій майнового характеру і запровадженні такої міри покарання як громадський осуд.

Література:

1. Катерина Дубас. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет/ Юридична газета online / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/>

2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.

